

TEZ SAVUNMA SINAVI

TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

TEZ BAŞLIĞI : Sahîh-1 Buhârî’de Temrîz Sîgasıyla Aktarılan Mu’allak Rivâyetlerin Değerlendirilmesi

SUNAN : Ayşegül TOPRAK

DANIŞMAN : Yrd. Doç. Dr. H. İbrahim TURHAN

SINAV TARİHİ : 20 Haziran 2017

SAAT : 10.00

SINAV YERİ : Temel İslam Bilimleri Bölümü Toplantı Salon 2. kat

ÖZET

Ta’lik uygulamaları, rivâyet naklinin başlangıcından bu yana uzun bir süreç içerisinde farklı başlıklar altında varlığını sürdürmüştür. Nitekim sahâbenin birbirini, tâbiûnun da sahâbeyi irsâlinin, hocasından duymadığı hadisi duymuş gibi nakleden râvînin tedlîsinin ve devamında süregelen birtakım uygulamaların, başlangıçta adı ta’lik olmasa da mu’allak hadislerle önemli ölçüde benzediği görülmüştür. Bununla birlikte ta’lik kavramının Buhârî’nin *es-Sahîh*’i ile gündeme gelmiş bir hadis ıstılâhı olması, söz konusu müellife veya ilgili esere dair bir özel durumun olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan Buhârî’nin *es-Sahîh*’inde yer alan ve sayıları 1392 olarak tespit edilen merfû’ mu’allak rivâyetler arasında temrîz sîgasıyla aktarılan hadislerin, toplamın %3’üne karşılık gelecek sayıda olduğu görülmüştür. Bu bağlamda ilgili sîganın kullanımına *es-Sahîh*’teki toplam mu’allak hadis sayısına göre oldukça az oranda yer verilmesi ve birçoğunun isnadında hafif kusur bulunması, hadis âlimlerinin belirttiği gibi bu hususta zayıflığın etkili olduğu ihtimalini gündeme getirmektedir. Öte yandan söz konusu hadislerin yarından fazlasına gerek klasik dönem gerekse günümüz âlimleri tarafından sahîh hükmü verilmesi, Buhârî’nin ilgili hadislerde zayıflığa işaret etmek üzere temrîz sîgası kullandığı ilkesine aykırılık arz etmektedir. Bununla birlikte bu iki durum arasındaki tenâkuzun spesifik bir inceleme neticesinde giderilmesi mümkün görünmektedir.